

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Kazimierz Biskupi
na lata 2014-2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA STRATEGII.....	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA.....	16
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY	16
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	16
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	17
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	18
4. SYTUACJA GOSPODARCZA	19
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	21
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	23
8. BEZDOMNOŚĆ.....	25
9. EDUKACJA	26
10. KULTURA	27
11. SPORT I REKREACJA.....	28
12. TURYSTYKA	28
13. SYTUACJA DZIECKA.....	30
14. OCHRONA ZDROWIA	35
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	38
16. POMOC SPOŁECZNA	39
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	49
8. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	50
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	54
20. SEKTOR POZARZĄDOWY	61
21. ANALIZA SWOT	62
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	69
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	75
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	75
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	93
3. PROGRAMY I PROJEKTY	94
IV. UWAGI KOŃCOWE	95
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW	96

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych. pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

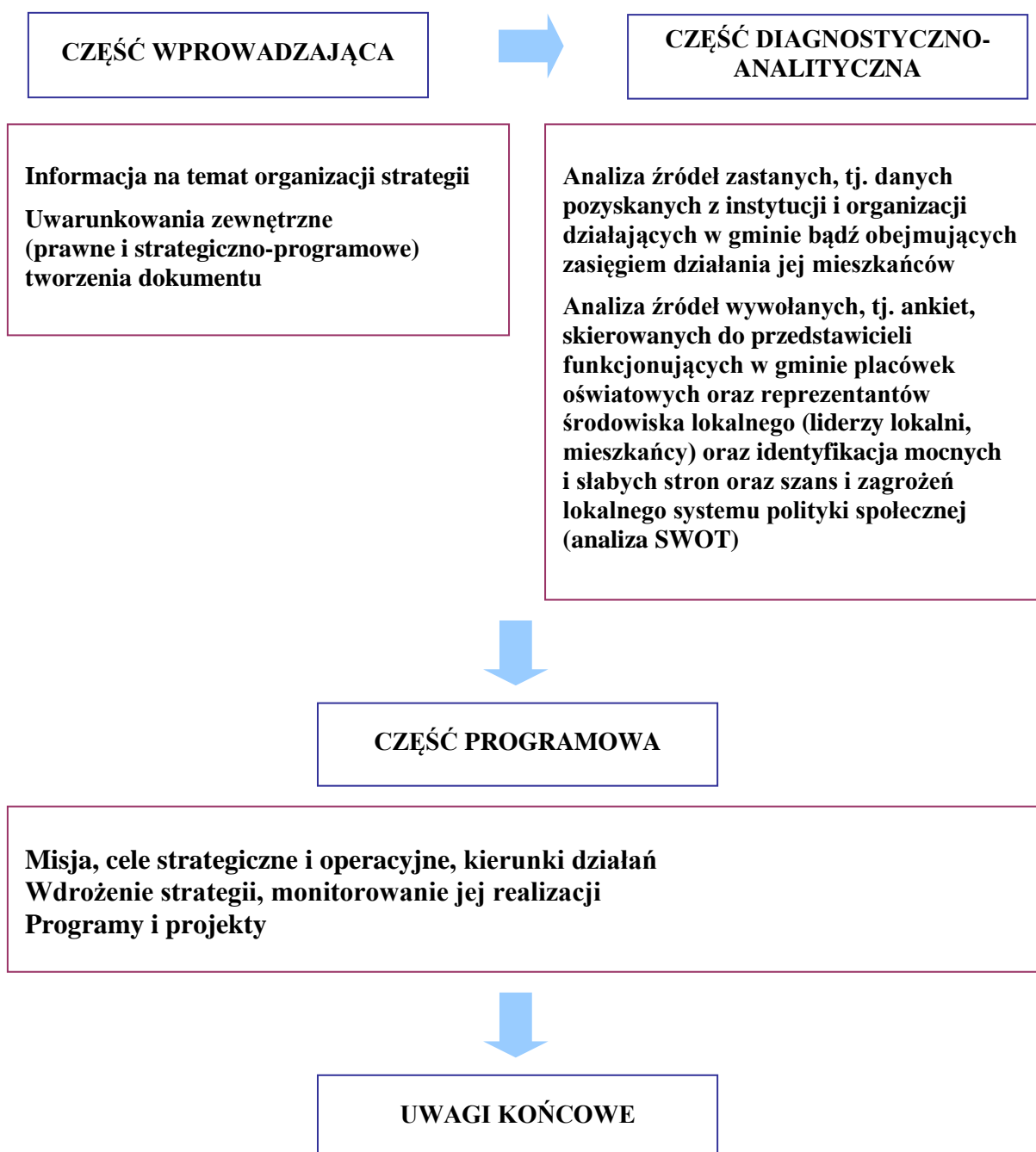
- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Demografia;
- Gospodarka;
- Rynek pracy;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Bezdomność;
- Edukacja;
- Kultura;
- Sport i rekreacja;
- Turystyka;
- Sytuacja dziecka;
- Ochrona zdrowia;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest

przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 594 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.),

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,
- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej

i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,

- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013)

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013) służą realizacji priorytetów polityki spójności Unii Europejskiej, integrując je z priorytetami polskimi i uwzględniając zapisy odpowiadające na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej Krajowego Programu Reform. Dokument stanowi podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel ten będzie osiąganym poprzez realizację następujących horyzontalnych celów szczegółowych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.

4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Wyrównywanie szans rozwojowych.

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w Polsce w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa będzie Umowa Partnerstwa. Jej projekt został przyjęty 8 stycznia 2014 r. przez Radę Ministrów. Instrumentami realizacji Umowy będą wynegocjowane z Komisją Europejską krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne, które wspólnie z nią stworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej jest Europejski Fundusz Społeczny. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich w celu osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO) całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007-2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa.

Problematyka integracji społecznej została ujęta w dwóch priorytetach tego Programu, tj. w realizowanym na poziomie centralnym priorytecie I „Zatrudnienie i integracja społeczna” oraz w realizowanym na poziomie regionalnym priorytecie VII „Promocja integracji społecznej”. W ramach tych priorytetów przewidziano następujące działania odnoszące się do problematyki integracji społecznej:

- 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej,
- 1.3. Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej,
- 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji,

- 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,
- 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji.

Pośrednio dla problematyki integracji społecznej istotne jest również wyznaczone w ramach Priorytetu V – Działanie 5.4 „Rozwój potencjału trzeciego sektora”.

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie m.in. współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój. Dokument ten, obecnie w fazie projektowej, stanowić będzie instrument realizacji Strategii Europa 2020, uwzględniając stojące przed Europą długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi czy inwestycjami w kapitał ludzki.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano wizję rozwoju („Wielkopolska powinna być regionem zintegrowanym, konkurencyjnym”) i misję województwa („Skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców. Uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych”) oraz wyznaczono cel generalny („Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców”), cele strategiczne, operacyjne i horyzontalne.

Założenia polityki społecznej ujęto w ramach celów strategicznych 3 i 4 oraz służących ich osiągnięciu celów operacyjnych.

Cel strategiczny 3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia.

- Ograniczanie barier w dostępie do edukacji.
- Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia.
- Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia.
- Poprawa organizacji rynku pracy.

Cel strategiczny 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego.

- Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców.
- Poprawa warunków mieszkaniowych.

- Rozwój usług socjalnych.
- Wzrost bezpieczeństwa.
- Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych.
- Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.
- Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu.

Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego

Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego jest dokumentem stanowiącym podstawę polityki rozwoju powiatu. Na podstawie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej w powiecie, sformułowano wizję przyszłości powiatu („Powiat koniński jawi się jako obszar o rozwiniętej, nowoczesnej gospodarce, gdzie mieszkańcy żyją w przyjaznym środowisku, mając zapewnione miejsce pracy, dochody umożliwiające dostatnie życie i otoczenie stwarzające szansę rozwoju intelektualnego i duchowego”) i misję powiatu („Zapewnienie kompleksowego i zrównoważonego rozwoju i przez to stworzenie mieszkańcom warunków do życia w dostatku i możliwości rozwoju intelektualnego i duchowego”) oraz wyznaczono 3 strategiczne cele rozwoju powiatu: 1. Zapewnienie mieszkańcom powiatu godnego, dostatniego życia, 2. Restrukturyzacja gospodarki powiatu, aby uczynić ją zdolną do rozwoju, 3. Zachowanie walorów środowiska naturalnego.

Problematyka społeczna została ujęta w obrębie celu 1. Zapewnienie mieszkańcom powiatu godnego, dostatniego życia. W jego ramach wyznaczono poniżej przedstawione cele szczegółowe.

- 1.1. Tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy a przez to uzyskanie ograniczenia poziomu bezrobocia i wzrostu zamożności społeczeństwa.
- 1.2. Wzrost poziomu obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych.
- 1.3. Stworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego.
- 1.4. Zapewnienie mieszkańcom warunków rozwoju intelektualnego i duchowego.
- 1.5. Zapewnienie opieki osobom wymagającym szczególnej troski: dzieciom, osobom starszym, osobom niepełnosprawnym i samotnym.
- 1.6. Tworzenie optymalnych warunków dla rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- 1.7. Zapewnienie osobom zagrożonym lub dotkniętym kryzysem bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do pełnienia właściwych, adekwatnych do ich możliwości i potrzeb społecznie użytecznych ról i funkcji społeczno-zawodowych.

- 1.8. Stworzenie warunków dla rozwoju aktywności społecznej.
- 1.9. Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowia, życia i mienia mieszkańcom powiatu.

Strategia Rozwoju Gminy Kazimierz Biskupi

Strategia Rozwoju Gminy Kazimierz Biskupi stanowi podstawę polityki rozwoju samorządu gminy. Dokument określa wizję i misję rozwoju gminy, wyznacza cel nadrzędny („Zwiększenie ilości i różnorodności źródeł dochodów”) i 6 celów głównych: 1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego gminy Kazimierz Biskupi, 2. Poprawa wyglądu gminy i jej infrastruktury technicznej, 3. Wzmocnienie roli Kazimierza Biskupiego jako ośrodka kultu religijnego, 4. Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi i rolnictwa, 5. Przygotowanie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego oraz handlowo-usługowego, 6. Poszerzenie oferty usług w zakresie kultury i rozrywki, rekreacji i sportu oraz edukacji.

Problematykę społeczną ujęto głównie w ramach celów głównych 1, 5 i 6 oraz poniżej przedstawionych celów szczegółowych.

Cel główny I: Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego gminy Kazimierz Biskupi.

1. Tworzenie warunków do wzrostu zaradności życiowej.
2. Wspieranie działalności organizacji społecznych.
3. Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.
4. Wspieranie przedsiębiorczości.
5. Wykorzystywanie kapitału, jakim są byli mieszkańcy gminy, przebywający obecnie poza jej granicami.
6. Przystosowanie szkół gminnych do pełnienia roli ośrodków rozwoju sołectw.

Cel główny V. Przygotowanie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego oraz handlowo-usługowego.

1. Przygotowanie terenów i obiektów pod działalność gospodarczą.
2. Promocja terenów i obiektów przeznaczonych pod działalność gospodarczą.
3. Optymalne wykorzystywanie gruntów pokopalnianych.

Cel główny VI. Poszerzenie oferty usług w zakresie kultury i rozrywki, rekreacji i sportu oraz edukacji.

1. Rozbudowanie bazy sportowo-rekreacyjnej gminy.
2. Wzbogacenie oferty rynkowej obiektów sportowych z terenu gminy.

3. Przystosowanie Gminnego Ośrodka Kultury do pełnienia funkcji centrum seminaryjno-szkoleniowego.
4. Organizowanie festynów itp. imprez powiązanych z kultem św. Braci Męczenników i kierunkami specjalizacji w rolnictwie (wiśnie, truskawki).
5. Dopasowanie zaplecza noclegowo-gastronomicznego dla oferty usług.
6. Przystosowanie szkół z terenu gminy do współtworzenia jej oferty usługowej.
7. Odpowiednie oznakowanie i promowanie gminy Kazimierz Biskupi.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Kazimierz Biskupi leży we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie konińskim i zajmuje powierzchnię 107,36 km². Siedzibą władz gminy jest Kazimierz Biskupi, położony nad Strugą Ostrowicką, w odległości około 11 km na północny zachód od Konina, przy jednej z tras prowadzących do Bydgoszczy i Torunia.

Gmina graniczy: od północy – z gminą Kleczew (powiat koniński), od północnego wschodu – z gminą Ślesin (powiat koniński), od wschodu - z miastem Konin, od południa – z gminą Golina (powiat koniński), od zachodu – z gminą Słupca (powiat słupecki), od północnego zachodu - z gminą Ostrowite (powiat słupecki).

Na terenie gminy jest 18 sołectw: Anielewo, Bochlewo, Częstków, Daninów, Dobrosołowo, Józwin, Kamienica, Kazimierz Biskupi, Komorowo, Kozarzew, Kozarzewek, Nieświastów, Posada, Sokółki-Bielawy, Tokarki, Wieruszew, Władimirów, Wola Łaszczowa.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina Kazimierz Biskupi posiada dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, mimo, iż zabudowa przestrzenna wsi na terenie gminy, rozciągnięta wzdłuż głównych i lokalnych dróg, jest w znacznej części rozproszona, co powoduje wysokie koszty jej budowy. Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i drogowej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	132,6
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	11 227
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	94,0
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	9 623
liczba oczyszczalni ścieków	1
Liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	10 629

sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	81,5
^{w tym} długość dróg gminnych (w km)	39

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

Jako uzupełnienie danych z zakresu infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w latach 2010-2012. Należą do nich:

- budowa kanalizacji sanitarnej w 12 miejscowościach gminy,
- rozbudowa stacji wodociągowej w miejscowości Tokarki,
- budowa kanalizacji sanitarnej – Kamienica – Józwin,
- budowa boiska sportowego w Sokółkach,
- remont świetlic wiejskich w Nieświastowie i Kozarzewku,
- przebudowa ul. Orzeszkowej w Posadzie zagospodarowanie terenów między Klasztorem Misjonarzy św. Rodziny a Kościołem p.w. św. Marcina w Kazimierzu Biskupim, jako elementu planowanego parku kulturowego.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Kazimierz Biskupi ma bardzo dogodnie położenie komunikacyjne w pobliżu głównych arterii drogowych i kolejowych Polski. Podstawową sieć układu drogowego gminy tworzą:

- drogi wojewódzkie – zarząd nad nimi sprawuje Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, Rejon Dróg Wojewódzkich w Koninie. Długość tych dróg w granicach administracyjnych gminy wynosi 13,4 km. Są to drogi o nawierzchni twardej,
- drogi powiatowe – zarząd nad nimi sprawuje Zarząd Dróg Powiatowych w Koninie. Długość tych dróg na terenie gminy wynosi 29,1 km. Są to drogi o nawierzchni twardej,
- drogi lokalne (gminne) - zarząd nad nimi sprawuje Urząd Gminy w Kazimierzu Biskupim. Długość dróg lokalnych wynosi 39 km, w tym: drogi o nawierzchni twardej – 36 km, pozostałe – 3 km.

Dobre połączenia komunikacyjne w gminie mają mieszkańcy miejscowości: Posada, Wieruszew, Wola Łaszczowa, Kazimierz Biskupi, Sokółki, Bielany, Kamienica i Józwin. Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości: Nieświastów, Bochlewo, Anielewo, Tokarki i Dobrosłowo.

W gminie usługi transportowe świadczą: Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej – Konin oraz Miejski Zakład Komunikacyjny – Konin.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2012 roku gmina Kazimierz Biskupi liczyła 11 256 mieszkańców, w tym 5 691 kobiet, które stanowiły 50,5% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 104 osoby na km².

W latach 2010-2012 liczba ludności z roku na rok rosła, natomiast struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. Miał wówczas miejsce spadek liczby dzieci i młodzieży oraz wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym i starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 441	2 388	2 334
liczba osób w wieku produkcyjnym	7 377	7 505	7 544
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 298	1 315	1 378
ogółem	11 116	11 208	11 256

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

O sytuacji demograficznej danego terenu decydują takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy Kazimierz Biskupi przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba urodzeń żywych	108	134	133
liczba zgonów	86	81	77
przyrost naturalny	22	53	56

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	122	63	24
saldo migracji w ruchu zagranicznym	104	123	111
saldo migracji ogółem	226	186	135

Dane GUS i Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

Liczba urodzeń żywych zmieniała się, ale w latach 2011-2012 była wyraźnie wyższa niż w 2010 roku (odpowiednio: 108, 134 i 133). Dużo niższa, także ulegająca zmianom, liczba zgonów (86 w 2010 r., 81 w 2011 r. i 77 w 2012 r.) współdecydowała o korzystnym przyroście naturalnym, rosnącym z roku na rok – od 22 w 2010 r. do 56 w 2012 r.

Na liczbę mieszkańców w gminie miał również wpływ ruch migracyjny, którego ogólne saldo w latach 2010-2012 wynosiło odpowiednio 226, 186 i 135.

Zważywszy na przedstawione wyżej dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy odwołać się do dwóch istotnych, zaznaczonych uprzednio kwestii. Pierwsza z nich – niekorzystna – dotyczy malejącej liczby dzieci i młodzieży w gminie. Druga – również niekorzystna – odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym i starszych. W przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez liczne obecnie grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Opisane wyżej tendencje demograficzne będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

4. SYTUACJA GOSPODARCZA

Kazimierz Biskupi jest gminą wiejską o charakterze rolniczo-przemysłowym; rolnictwo stanowi istotną gałąź gospodarki tego regionu, ale nie jedyną. W ostatnich latach władze lokalne podjęły szereg inwestycji oraz działań związanych z ochroną środowiska i edukacją ekologiczną. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, a gminna oczyszczalnia ścieków obsługuje teren całej gminy. Przeróbka osadów ściekowych umożliwia ich zagospodarowanie na gruntach rolniczych i nierolniczych.

W strukturze użytków rolnych w gminie zdecydowanie przeważają grunty orne. Szczegółowe dane na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		5 807
w tym:	grunty orne (w ha)	5 012
	sady (w ha)	49
	łąki i pastwiska (w ha)	539
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		3 424
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		1 504

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

Gmina dysponuje atrakcyjnymi terenami pod inwestycje i budownictwo mieszkaniowe oraz obiektami do wynajęcia pod działalność gospodarczą. Samorząd wprowadził system zwolnień podatkowych dla firm tworzących nowe miejsca pracy.

Od lat dziewięćdziesiątych gospodarka byłego województwa, a obecnie powiatu konińskiego przeżywa wielostronny proces transformacji. Rozwój przemysłu wydobywczego i energetycznego w tym regionie miał i ma duży wpływ na rozwój gospodarczy. Przedsiębiorstwa tego sektora odgrywają dominującą rolę w dotychczasowej strukturze przemysłu powiatu oraz w gminie Kazimierz Biskupi.

Obserwuje się dość dynamiczny rozwój sektora prywatnego, gdzie gmina Kazimierz Biskupi, spośród gmin wiejskich powiatu konińskiego, znajduje się na drugiej pozycji po gminie Stare Miasto.

W latach 2010-2012 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie systematycznie zwiększała się. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: handel i naprawy (147 podmiotów), budownictwo (107 podmiotów), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (53 podmioty) i przetwórstwo przemysłowe (43 podmioty).

W ostatnich latach powstały: Zakład Produkcyjny PERLIT i Zakład Ogrodniczy HUMELT w Wieruszowie. Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	15	14	20
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	722	761	805
liczba podmiotów ogółem	737	775	825

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7
przetwórstwo przemysłowe	43
budownictwo	107
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	147
transport i gospodarka magazynowa	31
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	53
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0
edukacja	16
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6
inne sekcje	33

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie, w latach 2010-2012 liczba osób bezrobotnych w gminie Kazimierz Biskupi zwiększała się od 662 osób na koniec 2010 roku do 733 osób w końcu roku 2012. Wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 359, 354 i 376. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba bezrobotnych w gminie	662	673	733
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	9,1	9,1	9,8
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	359	354	376
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	54,2	52,6	51,2

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Informacje o bezrobotnych w gminie Kazimierz Biskupi uzupełniają dane na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2010-2012 w powiecie konińskim, województwie wielkopolskim i w kraju, zamieszczone w tabeli poniżej.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
stopa bezrobocia w powiecie konińskim	18,1	17,5	18,7
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	9,2	9,1	9,8
stopa bezrobocia w kraju	12,4	12,5	13,4

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2012 stopa bezrobocia w powiecie konińskim była wyższa niż stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim i w kraju. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju w 2012 roku odnotowano jej wzrost w porównaniu z latami poprzednimi.

Pełna charakterystyka problemu bezrobocia w gminie nie byłaby możliwa bez analizy danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.

Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2012 roku przedstawia kolejna tabela.

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2012 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba osób bezrobotnych			liczba osób bezrobotnych
wiek	18-24 lata	192	staż pracy	bez stażu	130
	25-34 lata	239		do 1 roku	123
	35-44 lata	139		1-5 lat	192
	45-54 lata	113		5-10 lat	111
	55-59 lat	39		10-20 lat	108
	60-64 lata	11		20-30 lat	52
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	58	wykształcenie	30 lat i więcej	17
	1-3 miesiące	145		wyższe	91
	3-6 miesięcy	109		policealne i śr. zawodowe	172
	6-12 miesięcy	139		średnie ogólnokształcące	75
	12-24 miesiące	133		zasadnicze zawodowe	207
	pow. 24 miesięcy	149		gimnazjalne i niższe	188

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Na koniec 2012 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata, często bez doświadczenia zawodowego (łącznie 431 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy i od 1 do 3 miesięcy (w sumie 294 osoby), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (192 osoby) i bez stażu pracy (130 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (207 osób) oraz gimnazjalnym i niższym (188 osób).

Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 35-44 lata (139 osób) i 45-54 lata (113 osób), osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy (139 osób), osoby ze stażem pracy do 1 roku (123 osoby), od 5 do 10 lat (111 osób) i od 10 do 20 lat (108 osób) oraz osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (172 osoby).

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście i więcej lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Biorąc pod uwagę fakt, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, z pewnością warto przekonywać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na dokończanie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności w decydującym stopniu określają jakość jej bytowania. Częstokroć stanowią także istotne ograniczenie możliwości realizowania indywidualnych planów i aspiracji życiowych.

W latach 2010-2012 liczba mieszkań w gminie ulegała nieznacznym wahaniom (z 72 w 2010 r. poprzez 68 w 2011 r. do 71 w 2012 r.). Wahaniom ulegała także liczba izb (z 211 w 2010 r. poprzez 204 w 2011 r. do 207 w 2012 r.) i przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (z 49 m² w 2010 r. poprzez 50 m² w 2011 r. do 46,5 m² w 2012 r.). Zmniejszyła się natomiast powierzchnia użytkowa mieszkań (z 3 582 m² w 2010 r. do 3 320 m² w 2012 r.). Na zbliżonym poziomie pozostawała przeciętna powierzchnia użytkowa

mieszkania na 1 osobę - ok.15 m²). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba mieszkań	72	68	71
liczba izb	211	204	207
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	3 582	3 401	3 320
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	49	50	46,50
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	15,20	15,70	15,95

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

W latach 2010-2012 niepokój budził również brak nowo oddanych mieszkań w latach 2011-2012 (w 2010 r. oddano 12 nowych mieszkań). Jeśli chodzi o budownictwo niemieszkalne, w analizowanym okresie oddano do użytkowania tylko jeden nowy budynek (w 2010 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	12	–	–
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	24	–	–
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	483	–	–
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	1	–	–
powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	–	–	–

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

Gmina za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej świadczy pomoc tym gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Takim rodzinom przyznaje się dodatki mieszkaniowe. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	42	42	74
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	42	42	74
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	48 173	48 792	72 269

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

W latach 2010-2012 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, rosła (z 42 w 2010 r. do 74 w 2012 r.). Dokładnie taka sama była również liczba przyznanych dodatków. Zwiększała się także wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 48 173 zł w 2010 r. do 72 269 zł w 2012 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jako problem społeczny charakteryzuje się brakiem stałego miejsca zamieszkania i ma związek się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki zastępczej.

Bezdomność o charakterze społecznym i patologicznym jest w dużej mierze pochodną likwidacji państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, braku miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, braku opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, braku ośrodków dla nosicieli wirusa HIV. Niejednokrotnie przyczyną bezdomności są zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w gminie Kazimierz Biskupi jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Przez większą część roku ma charakter jednostkowy, ulegając nasileniu w okresie zimowym, i dotyczy głównie mężczyzn z problemem alkoholowym. Należy jednak zwrócić uwagę na systematycznie rosnącą liczbę takich przypadków.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) oraz schronienia. W latach 2010-2012 liczba rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z powodu bezdomności była niewielka, ale rosła z roku na rok (liczba rodzin z 5 w 2010 r. do 13 w 2012 r., liczba osób w rodzinach była tożsama z liczbą rodzin.).

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2010/2012 w gminie funkcjonowało 9 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 4 przedszkola, 4 szkoły podstawowe i 1 szkoła gimnazjalna. Ponadto w gminie działa biblioteka publiczna. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2010/2012

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli/ pracowników
Przedszkole w Kazimierzu Biskupim ul. Ogrodowa 3, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 241 13 42	325	45
Zespół Szkolno-Przedszkolny W Dobrosołowie Dobrosołowo, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 241 29 91		
Zespół Szkolno-Przedszkolny W Sokólkach Sokółki, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 244 75 26		
Zespół Szkolno-Przedszkolny W Kozarzewie Kozarzew, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 241 13 27		
Szkoła Podstawowa Im Jana Pawła II w Kazimierzu Biskupim ul. Węglewska 12, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 241 12 61	635	98
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dobrosołowie Dobrosołowo, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 241 29 91		
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sokólkach Sokółki, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 244 75 26		
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kozarzewie Kozarzew, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 241 13 27		
Publiczne Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków Bielawy 1A, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 244 78 07	325	43
Biblioteka Publiczna ul. Plac Wolności 2, 62-530 Kazimierz Biskupi, tel. 63 241 11 08	514	1

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

10. KULTURA

Obcowanie z szeroko pojętą kulturą stanowi o jakości życia człowieka i znacząco wpływa na poziom rozwoju społecznego. Działalność kulturalną w gminie Kazimierz Biskupi promuje, inicjuje i koordynuje Gminny Ośrodek Kultury. Placówka organizuje liczne zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych; są to między innymi: szkoła muzyczna, chór, zespół taneczny, zajęcia teatralne, plastyczne, rękodzielnicze, kulinarne, językowe i inne. Odbywają się tam również wystawy i spotkania autorskie. Gmina jest także miejscem wielu ponadlokalnych imprez o charakterze edukacyjno-kulturalnym, np. ogólnopolski plener malarski dla uczniów szkół plastycznych, „Zadymka Wielkanocna – ale jaja...”, czy Warsztaty Bożonarodzeniowe”, które skierowane są głównie do dzieci i młodzieży szkolnej. Ich celem jest umożliwienie kontaktu z regionalnymi tradycjami, sztuki ludowej i rękodzielniczej oraz kształtowanie percepcji manualnej.

Współpraca z ościennymi instytucjami kultury owocuje cyklicznymi imprezami:

- „Przegląd Małych Form Teatralnych – Prolog”
- „Przegląd Twórczości Bożonarodzeniowej – Anioły”
- „Wielkopolski Przegląd Zespołów Tanecznych - Tańczące Trzewiczki”
- Spektakl plenerowy „Nasi Patronowie” uzmysławia wyjątkowość historycznych korzeni i dostojność lokalnych zabytków architektury.
- „Dni Kazimierz Biskupiego” to czerwcowy cykl imprez muzyczno-rozrywkowych
- „Święto plonów i muzyki” to okazja do uczestnictwa w Dożynkach Gminnych.

Kazimierskie zespoły i twórcy z sukcesem uczestniczą w wielu regionalnych konkursach i przeglądach. Kapela podwórkowa „Z kopyta” wykonuje znane utwory aranżowane na muzykę podwórkową, a we własnych tekstach muzycy nawiązują do tradycji Kazimierza. Prawie wszystkim lokalnym wydarzeniom i uroczystościom towarzyszy Orkiestra strażacka OSP w Kazimierzu Biskupim, która w 2011 roku obchodziła 100 –lecie swojego istnienia. Dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Placówki kulturalne w gminie w 2012 roku

nazwa i adres placówki
Gminny Ośrodek Kultury w Kazimierzu Biskupim, Plac Wolności 2, 62-530 Kazimierz Biskupi
Biblioteka w Kazimierzu Biskupim (w ramach GOK)

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

11. SPORT I REKREACJA

Zdrowy i aktywny styl życia, tak mocno propagowany w dzisiejszych czasach, obejmuje m.in. właściwe odżywianie, czynny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Mieszkańcy gminy Kazimierz Biskupi mogą uczestniczyć w wielu sekcjach sportowych i zajęciach rekreacyjnych przeznaczonych dla różnych kategorii wiekowych. Doskonałe warunki do uprawiania wielu dyscyplin oraz organizacji imprez stwarzają nowoczesne obiekty sportowe:

- Stadion 700–lecia z boiskiem głównym, treningowym oraz zapleczem socjalno-szatniowym
- strzelnica kryta oraz napowietrzna
- Obiekt wielofunkcyjny „Orlik”
- pełnowymiarowa hala sportowa

W tej właśnie hali wielokrotnie były organizowane Mistrzostwa Polski w kulturystyce oraz fitness, które były jednocześnie eliminacjami do mistrzostw świata. Odbyły się tutaj również Mistrzostwa Polski w halowej piłce nożnej dziennikarzy, VI Mistrzostwa Polski seniorów FULL-CONTACT Federacji Karate OYAMA PFK, Mistrzostwa Wielkopolski w halowej piłce nożnej, Mistrzostwa Wielkopolski w Tenisie Stołowym, Powiatowa Zimowa Spartakiada Mieszkańców wsi, ogólnopolskie i regionalne turnieje, spartakiady i zawody.

Na stałe w kalendarzu sportowym znalazły się: Wyścig Kolarski Kalisz – Konin, „Ogólnopolska Akcja Polska Biega”, Ogólnopolski bieg pod tysiącletnimi dębami”, Sportowe spotkania osób niepełnosprawnych, gminne turnieje koszykówki, piłki siatkowej i tenisa ziemnego, masowe zawody strzeleckie. Dużą popularnością cieszą się turnieje sprawnościowe oraz rajdy rowerowe i piesze.

Przy wszystkich szkołach podstawowych i gimnazjum są nowoczesne i dobrze wyposażone sale gimnastyczne, a szkoły dbają o aktywność sportową dzieci i młodzieży.

12. TURYSTYKA

Na terenie gminy znajduje się duży kompleks leśny zwany Puszcą Bieniszewską (22,65 km²), obejmujący cztery rezerваты przyrody: Sokółki, Bieniszew, Mielno i Pustelnik,

stanowiące najcenniejszy w powiecie konińskim kompleks przyrodniczo-turystyczny oraz ostoję dla dzikiego ptactwa i zwierzyny łownej. Obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody obejmują około 22 procent powierzchni gminy. Na jej terenie występują następujące rezerваты przyrody:

- Rezerwat Mielno utworzony został w 1957 r. w celu ochrony ptactwa wodnego i błotnego oraz stanowiska brzozy niskiej, będącej reliktem zlodowaceń,
- Rezerwat Leśny „Bieniszew” utworzony został w 1996 roku głównie w celu zachowania fragmentu drzewostanu liściastego reprezentującego stanowiska świetlistej dąbrowy i środkowoeuropejskiej mokrej dąbrowy trzęś licowej,
- Rezerwat „Pustelnik” w leśnictwie Bieniszew utworzony został w 1997 r. w celu zachowania fragmentu naturalnych lasów liściastych łągowych oraz grądowych. Występują tu skupiska roślin rzadkiego w Wielkopolsce łągu jarzmiankowo-jesionowego, łągu środkowoeuropejskiego oraz zbiorowiska z brzozą omszoną,
- Rezerwat „Sokółki” w leśnictwie Bieniszew zajmuje powierzchnię ponad 240 hektarów. Utworzony został w 1996 r. w celu zachowania starych drzewostanów, reprezentujące trzy zbiorowiska leśne: łąg jesionowo-olszowy, łąg jarzmiankowo-jesionowy i – najbardziej znaczący dla tego obszaru – łąg środkowoeuropejski.

Kazimierz Biskupi wiązany jest w tradycji z imieniem założyciela księcia Kazimierza Odnowiciela (połowa. XI w.). Układ urbanistyczny Kazimierza Biskupiego (chroniony prawem od 2007 r.) ukształtowany zasadniczo w średniowieczu obejmuje najcenniejsze zabytki miejscowości:

- Kazimierska fara – kościół pw. św. Marcina z Tours stanowi centrum parafii założonej prawdopodobnie już w XI w. Kościół zbudowano około połowy. XII.
- Zespół klasztorny zakonu bernardynów w Kazimierzu Biskupim, który powstał w latach 1518-1523. To jedyna szesnastowieczna fundacja tego zakonu w Polsce.
- Na cmentarzu grzebalnym znajduje się drewniany kościół św. Izaaka, zbudowany staraniem Kacpra Wolickiego w 1640 roku, odrestaurowany staraniem hrabiny Mielżyńskiej w 1783 roku. Inne zabytki w gminie to między innymi:
- W położonej 6 km na południe od Kazimierza Biskupiego wsi Posada-
- eklektyczny pałac z drugiej połowy XIX wieku, który należał do rodziny Wierusz-Kowalskich,
- Klasztor Misjonarzy Świętej Rodziny,(klasztor Bernardynów), powstał w 1514 r.
- Klasztor o.o. kamedułów w Bieniszewie na szczycie Sowiej Góry (117 m n.p.m.). W 1663 roku powstała pustelnia zakonu kamedułów, klasztor powstał dzięki

staraniom kameduły - ojca Sylwanusa Boselli, który był wikariuszem generalnym dla eremów kamedulskich w Polsce.

Dla odwiedzających ten region przygotowane są ciekawe trasy turystyczne. Szlaki piesze: Kawnice - Jezioro Głodowskie - Leśniczówka Głódów - Aleja Dębowa - Bieniszew - Konin/Kawnice. Trasa biegnie bardzo ciekawym krajobrazowo terenem. Możliwość obserwacji zjawisk przyrody: zarastania jeziora, pięknych 500-letnich dębów. Ponadto trasa łączy dwa miejsca kultu Maryjnego (Kawnice i Bieniszew). Szlaki rowerowe: Konin - Bieniszew - Kazimierz Biskupi: 11 km. Trasa rowerowa biegnie na dużym odcinku przez lasy bieniszewskie, na granicy rezerwatów przyrody „Sokółki”, „Pustelnik” i „Bieniszew”.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Kazimierz Biskupi została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 5 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub, w przypadku ich braku, dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa w Kazimierzu Biskupim (liczba uczniów: 366),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kozarzewie (liczba uczniów:72),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sokółkach (liczba uczniów:178),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dobrosołowie (liczba uczniów: 98),
- Gimnazjum w Kazimierzu Biskupim (liczba uczniów: 325).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że 4 placówki zatrudniają pedagoga (brak w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kozarzewie), 2 logopedę (brak w SP i Gimnazjum w Kazimierzu Biskupim oraz w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sokółkach), a 1 pielęgniarkę (brak w SP i Gimnazjum w Kazimierzu Biskupim oraz w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych

w Dobroszowie i Kozarzewie). Żadna szkoła nie zatrudnia psychologa i doradcy zawodowego.

Wszystkie szkoły prowadzą dożywianie uczniów, a 2 z nich (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kozarzewie i Gimnazjum w Kazimierzu Biskupim) zgłosiły potrzebę zwiększenia o 20 liczby dzieci i młodzieży objętych tym rodzajem pomocy.

Wszystkie szkoły zapewniają uczniom dostęp do Internetu i umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej, a 2 posiadają klasy integracyjne (SP i Gimnazjum w Kazimierzu Biskupim). Żadna z badanych placówek nie odnotowała, by jej uczniowie mieli trudności z dojazdem do szkoły.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła historyczne, matematyczne, literackie, teatralne, muzyczne, taneczne, plastyczne, informatyczne) oraz zajęć językowych, wychowania komunikacyjnego i rekreacyjno-sportowych. Jednocześnie we wszystkich placówkach prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są zajęcia wyrównawcze (5 szkół), korekcyjno-kompensacyjne (3 szkoły), logopedyczne (2 szkoły), psychoterapeutyczne (2 szkoły), zajęcia rewalidacyjne (1 szkoła) oraz terapia psychologiczna (1 szkoła).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Przedstawiciele placówek oświatowych zostali poproszeni o zidentyfikowanie problemów, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny. W tej części ankiety pedagodzy odpowiadali najpierw na pytanie o charakterze otwartym, a następnie mieli za zadanie wypełnić zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Odpowiadając na pytanie otwarte, badani określali problemy wskazując głównie na dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, nadużywania alkoholu przez nich w obecności dzieci, przemocy domowej. Pedagodzy zwracali również uwagę na zjawisko ubożenia rodzin, powodowane m.in. bezrobociem oraz na dużą liczbę rozbitych rodzin i rodziców samotnie wychowujących dzieci.

Przy wypełnianiu zamkniętego katalogu cech patologicznych, respondenci stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe dane na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 16. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol	18	
sięganie po narkotyki	5	
palenie papierosów		X
ucieczki z domu		X
kradzieże		X
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	4	
autoagresja		X
przestępczość ujawniona		X
niszczenie mienia szkolnego		X
udział w grupach negatywnych		X
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	10	
przemoc w rodzinie	7	
zaniedbanie przez dom	11	
wykorzystywanie seksualne		X

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 17. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół gimnazjalnych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol		X
sięganie po narkotyki		X
palenie papierosów	37	
ucieczki z domu		X
kradzieże		X
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	8	
autoagresja		X
przestępczość ujawniona	1	
niszczenie mienia szkolnego	7	
udział w grupach negatywnych	3	
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	
przemoc w rodzinie	1	
zaniedbanie przez dom	2	
wykorzystywanie seksualne		X

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: nadużywanie używek w rodzinach i sięganie przez uczniów po papierosy, niszczenie mienia szkolnego, stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, zaniedbanie przez dom oraz problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego. Warto zauważyć, iż niektóre problemy, w zależności od wieku uczniów, występowały z różnym natężeniem. U dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół podstawowych odnotowano większą intensywność zjawisk zaniedbania przez dom i problemów wymagających nadzoru kuratora sądowego, natomiast u młodzieży gimnazjalnej częściej ujawniano przypadki palenia papierosów, agresji i przemocy oraz niszczenia mienia szkolnego.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Odpowiadając na pytanie o konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i rodziców badania, pedagodzy stwierdzili, iż należy dokładnie zdiagnozować negatywne zjawiska występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym. Wymieniano przede wszystkim problemy ubóstwa, bezrobocia, uzależnień i przemocy domowej. W opinii ankietowanych trzeba również dokładnie rozpoznać wykorzystywane przez rodziców metody wychowawcze oraz skutki ich stosowania, a także aspiracje i oczekiwania młodych ludzi.

Wskazując profilaktyczne i naprawcze działania, które należałoby przeprowadzić w szkołach, ankietowani podkreślali potrzebę organizowania warsztatów, pogadanek i prezentacji profilaktycznych oraz spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin. Pedagodzy akcentowali również znaczenie propagowania zdrowego stylu życia, m.in. poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych. Zwracali także uwagę na konieczność przeciwdziałania agresji, (także w cyberprzestrzeni), uzależnieniom, przedwczesnemu współżyciu seksualnemu oraz zaburzeniom odżywiania. Podkreślano potrzebę zapewnienia pomocy terapeutycznej, ale i materialnej dzieciom z rodzin patologicznych.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

We wszystkich ankietowanych placówkach współpracę z rodzicami uczniów oceniono pozytywnie. W ramach tej współpracy odbywają się zebrania klasowe i ogólnoszkolne, konsultacje indywidualne, rozmowy telefoniczne, pogadanki, spotkania w ramach Rady Rodziców i wizyty domowe, organizowane są imprezy i uroczystości szkolne oraz akcje

charytatywne Rodzice biorą czynny udział w imprezach otwartych na terenie szkoły, wycieczkach i wyjazdach integracyjnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny została przez ankietowanych uznana za zadowalającą. Do podmiotów tych zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Sąd Rejonowy i kuratorów sądowych, Policję, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury, Gminną Bibliotekę Publiczną, Centrum Kultury i Sportu w Koninie, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie Domu Kultury w Kozarzewku oraz Stowarzyszenie „Podaj dalej”.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Określając, w odpowiedzi na kolejne pytanie, najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, badani zwrócili przede wszystkim uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, poszerzenia zasobów sportowo-rekreacyjnych, wzbogacenia oferty zajęć dodatkowych. Pojawił się także postulat podniesienia poziomu nauczania poprzez unowocześnienie wyposażenia szkolnej bazy dydaktycznej.

Wśród innych potrzeb dzieci i młodzieży ankietowani wymienili konieczność zwiększenia dostępu do pomocy pedagoga i psychologa oraz rozszerzenia wsparcia w postaci dożywiania i pomocy materialnej.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Udzielając odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, przedstawiciele placówek oświatowych podkreślali przede wszystkim możliwość zagospodarowania czasu wolnego, m.in. poprzez dobrą pracę świetlic szkolnych oraz oferowanie szerokiej gamy zajęć pozalekcyjnych, sprzyjających rozwijaniu indywidualnych pasji i zainteresowań. Zwracali także uwagę na konieczność organizowania zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Za bardzo ważne uznano także zapewnienie różnorodnej pomocy materialnej uczniom z ubogich rodzin, między innymi poprzez organizowanie akcji charytatywnych.

14. OCHRONA ZDROWIA

Stan zdrowia ludności determinują w decydującym stopniu: prowadzony styl życia i zachowania zdrowotne. Do najważniejszych czynników negatywnie wpływających na zdrowie należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W gminie Kazimierz Biskupi funkcjonuje 6 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, prowadzone są 4 prywatne praktyki lekarskie. oraz działa 5 aptek i punktów aptecznych. Dane szczegółowe na temat zakładów opieki zdrowotnej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2012 roku

nazwa placówki	adres
NZOZ Poradnia Lekarska	62-530 Kazimierz Biskupi ul. Węglewska 3
NZOZ Przychodnia Lekarza Rodzinnego	62-530 Kazimierz Biskupi ul. Węglewska 3
NZOZ Poradnia Lekarza Rodzinnego	62-530 Kazimierz Biskupi ul. Węglewska 8
NZOZ Przychodnia Lekarza Rodzinnego	Dobrosłowo 8
NZOZ Feniks Stomatologia	62-530 Kazimierz Biskupi ul. Węglewska 3
NZOZ Ewadent Przychodnia Stomatologiczna	62-530 Kazimierz Biskupi ul. Węglewska 12

Dane Urzędu Gminy w Kazimierzu Biskupim.

W celu zobrazowania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy należy dokonać analizy danych, będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jej terenie. Na potrzeby niniejszego opracowania wykorzystano dane za 2012 rok uzyskane z NZOZ Poradnia Lekarska w Kazimierzu Biskupim, przy założeniu, że reprezentują one średnią gminną. Przedstawiono je w poniższej tabeli.

Tabela 19. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2012 roku

rodzaj schorzenia		liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
nowotwory		-
niedokrwistości		5
choroby tarczycy		2
cukrzyca		5
niedożywienie		-
otyłość		18
zaburzenia odżywiania		10
upośledzenie umysłowe		2
padaczka		5
dziecięce porażenie mózgowe		2
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka		60
choroba nadciśnieniowa		5
alergia – dychawica oskrzelowa		5
alergie pokarmowe		17
alergie skórne		5
zniekształcenia kręgosłupa		264
choroby układu moczowego		1
Wady rozwojowe układu nerwowego		-
wady rozwojowe układu krążenia		-
wady rozwojowe narządów płciowych		-
wady rozwojowe – aberracje chromosomowe		1
wady rozwojowe – inne		-
zaburzenia rozwoju		-
w tym:	zaburzenia rozwoju fizycznego	-
	zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	-
trwale uszkodzenia narządu ruchu		1
inne schorzenia wymagające opieki czynnej		-

Dane Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Poradnia Lekarska w Kazimierzu Biskupim.

Tabela 20. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2012 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
gruźlica	4
nowotwory	24
choroby tarczycy	51
cukrzyca	53
niedokrwistość	20
choroby obwodowego układu nerwowego	23

choroby układu krążenia		121
w tym:	przewlekła choroba reumatyczna	56
	choroba nadciśnieniowa	45
	choroby naczyń mózgowych	10
	niedokrwienność serca (w tym przebyty zawał serca)	10
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa		41
przewlekłe choroby układu trawiennego		49
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej		34
inne schorzenia wymagające opieki czynnej		-

Dane Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Poradnia Lekarska w Kazimierzu Biskupim.

Najczęstszymi schorzeniami, jakie diagnozowano wśród dzieci i młodzieży w gminie były zniekształcenia kręgosłupa (264 osoby) oraz zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (60 osób), a w następnej kolejności otyłość (18 osób), alergie pokarmowe (17 osób) i zaburzenia odżywiania (10 osób). Dorosła populacja w gminie zmagала się najczęściej z chorobami układu krążenia (121 osób), cukrzycą (53 osoby), chorobami tarczycy (51 osób), przewlekłymi chorobami układu trawiennego (49 osób) i przewlekłym nieżytem oskrzeli, dychawicą oskrzelową (41 osób).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 21. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2012 roku

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do lat 3)	214
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następny raz (dzieci do lat 3)	320
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	510
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następny raz (dzieci do lat 3)	714
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	123
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	103

Dane Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Poradnia Lekarska w Kazimierzu Biskupim.

W 2012 roku poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Poradnia Lekarska po raz pierwszy i po raz następny zostało objętych odpowiednio 214 i 320 dzieci do lat 3. Wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych miały

z kolei miejsce po raz pierwszy w przypadku 510 dzieci do 1. roku życia oraz po raz następny w przypadku 714 dzieci do 3. Roku życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 103 dzieci i młodzieży spośród 123 podlegających programowi badań profilaktycznych.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Posterunku Policji w Kazimierzu Biskupim, w 2012 roku w gminie popełniono ogółem 157, przy czym w miejscowym Posterunku wszczęto 153 postępowania przygotowawcze, a 4 postępowania (z art. 280, 279, 222, 177 KK) prowadzone były w Komendzie Miejskiej Policji w Koninie. Dane szczegółowe w zakresie przestępczości w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Przestępstwa popełnione w gminie w 2012 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
kradzież cudzej rzeczy	13
uszkodzenie mienia	10
kradzież z włamaniem	6
oszustwa	2
uszkodzenie ciała	6
nieumyślne spowodowanie śmierci	2
wypadki drogowe	12
kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości	81
przestępstwa narkotykowe	1
przestępstwa przeciwko rodzinie	7

Dane Posterunku Policji w Kazimierzu Biskupim.

Na podstawie analizy zgłoszonych zdarzeń kryminalnych, można wnioskować, że największym zagrożeniem na terenie gminy są kolejno: kradzieże, uszkodzenia mienia i kradzieże z włamaniem.

Wśród sprawców przestępstw popełnionych w gminie w 2012 roku, największą grupę stanowiły osoby w wieku 21-25 lat (21 osób) i 26-30 lat (20 osób). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Sprawcy przestępstw popełnionych w gminie w 2012 roku według wieku

wiek sprawcy	liczba sprawców
17-20 lat	8
21-25 lat	21
26-30 lat	20
31-35 lat	15
36-40 lat	14
41-45lat	12
46-50 lat	13
51-55 lat	11
56-60 lat	3
61-70 lat	7
powyżej 70 lat	1

Dane Posterunku Policji w Kazimierzu Biskupim.

Spośród ogólnej liczby podejrzanych (129 osób), zdecydowaną większość stanowili mężczyźni (121 osób). Poza tym odnotowano 4 kobiety i 4 nieletnich (chłopców).

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Kazimierz Biskupi wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Kazimierzu Biskupim. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Z końcem 2012 roku kadre Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 17 osób. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 24. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	4	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	8	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	4	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie uwzględniono potrzeby zwiększenia liczby pracowników socjalnych, mimo, iż ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2012 roku wskaźnik ów nie był spełniony i wynosił 2 814 mieszkańców na 1 pracownika socjalnego.

Tabela 25. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	1	
	wyższe niekierunkowe	–	–	
	średnie kierunkowe	–	3	
	średnie niekierunkowe	–	–	
	zawodowe i niższe	–	–	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	1
		w trakcie realizacji	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej		–	–	

osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny	3
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Według danych na koniec 2012 roku, wykształcenie wyższe posiadało 6 osób z kadry Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym kierownik i 1 pracownik socjalny. Wykształceniem średnim legitymowało się 10 osób, w tym 3 pracowników socjalnych. Kierownik miał ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 1 pracownik socjalny posiadał specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, a 3 inne osoby były zainteresowane podjęciem takiej specjalizacji. Ponadto 1 osoba z kadry Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej była zainteresowana podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS na realizację zadań w latach 2010-2012.

Tabela 26. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ogółem	3 772 984	3 879 302	4 244 259
w tym na świadczenia pomocy społecznej	984 600	1 010 403	1 200 806
na zadania własne gminy	984 600	1 010 403	1 200 806
na zadania zlecone gminie	2 788 384	2 868 899	3 043 453

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS w latach 2010-2012 na pomoc mieszkańcom gminy rosła z roku na rok. Przeważały wśród nich kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, których znaczną część (a niekiedy całość) stanowiły środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych (w 2010 r. – 2 788 384 zł., w 2011 r. – 2 868 899 zł., a w 2012 r. – 3 043 453 zł.), przede wszystkim w postaci zasiłków rodzinnych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy wszystkie środki przeznaczono na udzielanie świadczeń pomocy społecznej (w 2010 r. – 984 600 zł., w 2011 r. – 1 010 403 zł., a w 2012 r. – 1 200 806 zł.), głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych i posiłku. Tabela zamieszczona poniżej przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2010-2012.

Tabela 27. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	668	659	641
liczba rodzin	417	425	419
liczba osób w rodzinach	1 202	1 222	1 128
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	10,8	10,9	10,0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012 ulegała wahaniom (z 1 202 osoby w rodzinach w 2010 roku poprzez 1 222 osoby w rodzinach w 2011 roku do 1 128 osób w rodzinach w 2012 roku). Zmieniał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 10,8% w 2010 roku poprzez 10,9% w 2011 roku do 10,0% w 2012 roku).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2012 roku.

Tabela 28. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach	rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat według decyzji administracyjnych
0-16 lat	421	pracuje	56
17-21 lat	103	pracuje dorywczo	18
22-30 lat	99	nie pracuje	94
31-40 lat	159	studiuje	0
41-50 lat	93	uczy się	5
51-60 lat	64	na rencie	71
61-70 lat	57	na emeryturze	18
71 lat i więcej	132	na zasiłku dla bezrobotnych	8
		bezrobotny bez prawa do zasiłku	149

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2012 roku przedstawiała się następująco: największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (421 osób). Ci z nich, którzy bezpośrednio korzystali ze wsparcia, otrzymywali pomoc głównie w postaci posiłku (świadczonego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”), odzieży i obuwia, brali także udział w spotkaniach okolicznościowych i wyjazdach letnich (np. na kolonie). Kolejne, nieco mniej liczne grupy reprezentowały osoby w wieku 31-40 lat (159 osób), 71 lat i więcej (132 osoby) i 17-21 lat (103 osoby).

Analiza aktywności zawodowej beneficjentów pomocy społecznej w gminie wykazała, że najliczniejszą grupę w 2012 roku stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, a w następnej kolejności osoby niepracujące. Takie dane mogą świadczyć zarówno o skali problemu społecznego, jakim jest bezrobocie, jak i o niedoskonałości systemu świadczeń dla bezrobotnych (niskie zasiłki i zbyt krótki okres, na jaki są przyznawane). Liczną grupę stanowiły także osoby pobierające rentę, najczęściej starsze i chore.

Na podstawie zgromadzonych danych można wysnuć wniosek, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2012 roku stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie, często dotknięte bezrobociem. Dzieci wychowujące się w takich rodzinach, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ubóstwo	153	136	162	360	300	371
bezdomność	5	10	13	5	10	13
potrzeba ochrony macierzyństwa	24	11	29	120	40	138
bezrobocie	240	227	203	780	734	649
niepełnosprawność	114	132	141	317	339	332
długotrwała lub ciężka choroba	223	203	203	604	545	489
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	134	137	113	535	558	471
przemoc w rodzinie	16	7	7	51	26	26
alkoholizm	47	41	44	102	81	90
narkomania	2	2	1	4	2	1
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	9	7	7	13	10	7
zdarzenie losowe	19	3	7	61	10	21
sytuacja kryzysowa	3	2	2	5	4	4
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012 było bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu spadała z roku na rok (z odpowiednio 240 i 780 w 2010 r. do 203 i 649 w 2012 r.). Drugim z kolei powodem przyznawania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z tej przyczyny z roku na rok była mniejsza (z odpowiednio 223 i 604 w 2010 roku do 203 i 489 w 2012 roku). Ważną przyczyną udzielania pomocy było również ubóstwo, często wynikające z bezrobocia. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z powodu ubóstwa wahała się

(z odpowiednio 153 i 360 w 2010 roku poprzez 136 i 300 w 2011 r. do 162 i 371 w 2012 r.), przy czym w 2012 roku nastąpił jej wzrost, na co wpływ miało pogorszenie się sytuacji na rynku pracy.

Kolejną istotną przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z tego powodu wahała się (z odpowiednio 134 i 535 w 2010 r. poprzez 137 i 558 w 2011 r. do 113 i 471 w 2012 r.).

Niepełnosprawność była również ważnym powodem udzielania pomocy społecznej w gminie. Warto w tym miejscu odnotować, że liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu niepełnosprawności systematycznie rosła (z odpowiednio 114 i 317 w 2010 r. do 141 i 338 w 2012 r.). W dużo mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm i potrzeba ochrony macierzyństwa. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z obu tych powodów wahała się (alkoholizm z odpowiednio 47 i 102 w 2010 roku poprzez 41 i 81 w 2011 r. do 44 i 90 w 2012 r., potrzeba ochrony macierzyństwa z odpowiednio 24 i 120 w 2010 r. poprzez 11 i 40 w 2011 r. do 29 i 138 w 2012 r.).

Przyczyny przyznanej przez GOPS pomocy społecznej w gminie miały wpływ na rodzaj udzielanego wsparcia. Dokładne dane w tym zakresie za lata 2010-2012 zawiera poniższa tabela

Tabela 30. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2010-2012

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężna	348	341	346	332	331	340	920	896	882
rzeczowa	540	569	551	315	361	343	1 005	1 107	1 015
praca socjalna	X	X	X	417	425	687	1 202	1 222	1 320
schronienie	2	3	6	2	3	6	2	3	6
usługi opiekuńcze	28	28	24	28	28	24	34	34	29
skierowanie do domu pomocy społecznej	6	9	10	6	9	10	6	9	10

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

W latach 2010-2012 GOPS najczęściej świadczył mieszkańcom gminy pomoc w postaci pracy socjalnej. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych przez GOPS pracą socjalną wyraźnie rosła z roku na rok (z odpowiednio 417 i 1 202 w 2010 r. do 687 i 1 320 w 2012 r.).

Istotne formy wsparcia świadczone mieszkańcom gminy stanowiły również pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych tymi rodzajami wsparcia ulegała wahaniom (pomoc finansowa odpowiednio z 332 i 920 w 2010 r. poprzez 331 i 896 w 2011 r. do 340 i 882 w 2012 r., pomoc rzeczowa odpowiednio z 315 i 1 005 w 2010 r. poprzez 361 i 1 107 w 2011 r. do 343 i 1 015 w 2012 r.).

Ważnym rodzajem pomocy były także usługi opiekuńcze, które w latach 2010-2012 przyznano następującej liczbie osób (odpowiednio 34, 34 i 29), głównie osobom starszym, niepełnosprawnym, długotrwale i ciężko chorym.

Te osoby z terenu gminy, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. W latach 2010-2012 liczba takich osób z roku na rok była większa i wyniosła odpowiednio 6, 9 i 10.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego specjalnego zasiłku opiekuńczego (od 2013 roku) i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2012 roku

rodzaj świadczenia	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń w zł.
zasiłek rodzinny	727	9 551	838 710
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	44	44	44 000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	23	285	110 205

dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	33	392	68 400
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	X	X	X
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	118	1 419	113 520
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	44	539	41 760
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	586	586	58 600
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	150	1 505	75 970
zasiłek pielęgnacyjny	321	3 870	592 110
świadczenie pielęgnacyjne	121	1 460	660 434
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	112	112	112 000
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	2 281	19 763	2 715 709

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

W latach 2010-2012 wielkość wydatków przeznaczonych przez GOPS na realizację świadczeń rodzinnych rosła z roku na rok (z 2 448 243 zł. w 2010 r. do 2 715 709 zł. w 2012 r.).

W roku 2012 GOPS najczęściej wypłacał zasiłek rodzinny (9 551 świadczeń), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny (3 870 świadczeń) oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (1 505 świadczeń), z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (1 419 świadczeń), świadczenie pielęgnacyjne, dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, a także dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2010-2012 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	54	54	57
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	984	1 009	898
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	344 590	359 668	331 670

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2010-2012 GOPS przyznał świadczenie alimentacyjne była na podobnym poziomie (po 54 w latach 2010-2011 i 57 w 2012 r.), a liczba wypłaconych świadczeń ulegała wahaniom (984 w 2010 r., 1 009 w 2011 r., 898 w 2012 r.). Zmieniała się również wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (z 344 590 zł. w 2010 r. poprzez 359 668 zł. w 2011 r. do 331 670 zł. w 2012 r.).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w gminie Kazimierz Biskupi funkcjonuje Zakład Aktywności Zawodowej dysponujący 60 miejscami. Mieszkańcy gminy mogą również korzystać z oferty jednostek wsparcia funkcjonujących poza gminą. Należą do nich m.in.: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Bank Żywności w Koninie.

Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	–	–	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	–	–	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	6	9
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	–	1	–
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	16	17	25
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	–	–	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	8	9	13
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	5	5	2

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

W latach 2010-2012 liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych rosła z roku na rok (z 16 w 2010 r. do 25 w 2012 r.), podobnie jak liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy (z 8 w 2010 r. do 13 w 2012 r.).

Jeśli chodzi o pobyt dzieci z gminy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, ich liczba w latach 2010-2012 była znikoma (1 dziecko umieszczone w takiej placówce w 2011 roku i 1 dziecko przebywające w placówce w 2012 roku). Warto dodać, iż w latach 2010-2012 usamodzielniono odpowiednio 5,5 i 2 pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wsparcia dzieciom i młodzieży z gminy Kazimierz Biskupi udzielała również Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. W roku 2012 objęła swoim działaniem 122 dzieci z gminy. Najczęściej świadczoną formą pomocy były zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia wyrównawcze, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia logopedyczne oraz konsultacje indywidualne. Powodami udzielanej przez specjalistów Poradni pomocy były najczęściej: specyficzne trudności w uczeniu się, problemy dydaktyczne oraz niepełnosprawność.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy Kazimierz Biskupi wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

W 2002 roku w gminie Kazimierz Biskupi mieszkało 970 osób niepełnosprawnych (444 mężczyzn i 526 kobiet), przy czym w ramach tej liczby 708 osób było niepełnosprawnych prawnie i 262 osoby były niepełnosprawne tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności gminy wynosił 9,8%.

Warto dodać, iż w latach 2010-2012 liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz o niepełnosprawności wydanych Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie ulegała wahaniom (osoby przed 16 rokiem życia – 517 w 2010 r., 395 w 2011 r., 386 w 2012 r., osoby po 16 roku życia – 1 722 w 2010 r., 1 939 w 2011 r., 1 811 w 2012 r.).

8. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 34. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Kazimierz Biskupi w latach 2010-2012.

Tabela 35. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	104 287	90 235	92 151
na przeciwdziałanie narkomanii	2 000	1 500	1 500
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	3 750
razem	106 287	91 735	97 401

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzu Biskupim.

W latach 2010- 2012 roku wysokość kwot wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ulegała wahaniom (z 106 287 zł. poprzez 91 735 zł do 97 401 zł). W analizowanym okresie zmieniała się wysokość środków finansowych przeznaczanych na walkę z alkoholizmem, zmniejszały się natomiast kwoty wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w gminie Kazimierz Biskupi oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	59	60	57
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	42	8	39
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	17	14	15
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	48	51	38
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	29	3	31
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzu Biskupim.

W latach 2010-2012 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie ulegała wahaniom (z 59 w 2010 r. poprzez 60 w 2011 r. do 57 w 2012 r.; limit punktów uchwalony przez Radę Gminy wynosił na koniec 2012 r. 70). W rozpatrywanym okresie nie przeprowadzano w nich kontroli, nie wydano również decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych ani negatywnych opinii w sprawie wydania takiego zezwolenia. Liczba pozytywnych opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zmieniała się i wynosiła odpowiednio 17, 14 i 15. W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2010-2012 liczba osób nimi objętych wahała się (z 48 w 2010 r. poprzez 51 w 2011 r. do 38 w 2012 r.). GKRPA nie wystąpiła w latach 2010-2012 do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2010-2012 GKRPA kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem (było to odpowiednio 29, 3 i 31 osób), nie skierowała żadnej osoby na terapię, nie złożyła również

w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnią inne jednostki i grupy wsparcia. W gminie Kazimierz Biskupi są to: Interdyscyplinarny Zespół d/s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, punkt konsultacyjny, w którym w 2012 roku udzielono 140 porad dla ok. 40 osób, oraz świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy skierowany do dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień. Do świetlicy uczęszcza 22 dzieci objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

GKRPA prowadziła w gminie szeroko zakrojoną działalność profilaktyczną, realizując liczne programy zarówno dla dzieci i młodzieży szkolnej, jak i dla dorosłych. Warto tu wymienić niektóre inicjatywy z roku 2012:

- Program profilaktyczny „List w butelce” dla szkół podstawowych
- Program profilaktyczny „List w butelce” dla uczniów Gimnazjum
- Program profilaktyczny „Złudzeniom Nie, Iluzji Tak” dla szkół podstawowych
- Program profilaktyczny „Złudzeniom Nie, Iluzji Tak” dla uczniów Gimnazjum
- „Trzeźwościowe Dni Skupienia”

Ponadto przeprowadzono szkolenia i seminaria z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, rozpowszechniano materiały pogładowe i informacyjne „Prawda o alkoholu”, a także organizowano wyjazdy wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnień.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2010-2012 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagają się z alkoholizmem i przemocą domową. O ile liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia GOPS-u w związku z przemocą w rodzinie spadała z roku na rok (liczba rodzin: z 16 w 2010 r. do 7 w 2012 r., liczba osób w rodzinach: z 51 w 2010 r. do 26 w 2012 r.), o tyle liczba osób objętych pomocą z powodu alkoholizmu ulegała wahaniom (liczba rodzin: z 47 w 2010 r. poprzez 41 w 2011 r. do 44 w 2012 r., liczba osób w rodzinach z 102 w 2010 r. poprzez 81 w 2011 r. do 44 w 2012 r.).

Ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie odgrywa również policja. Współpracuje ona w powyższym zakresie z GKRPA, GOPS-em, PCPR-em oraz pedagogami szkolnymi

i kuratorami sądowymi. W 2012 roku policjanci Posterunku Policji w Kazimierzu Biskupim przeprowadzili w gminie 76 interwencji domowych, 49 interwencji w miejscach publicznych, 5 interwencji dotyczących zakłócania ciszy nocnej oraz 88 innych interwencji. Ponadto nałożono 28 mandatów za wykroczenia alkoholowe, zatrzymano 28 nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi i 53 nietrzeźwych kierujących pojazdami nie mechanicznymi, 58 osób zatrzymano do wytrzeźwienia w Izbie Wytrzeźwień, a 8 osobom zatrzymano prawo jazdy za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości.

Według policji często obserwowanymi skutkami nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie są: rozkład pożycia małżeńskiego i w konsekwencji rozpad rodziny, zanik więzi uczuciowych, co wiąże się z trudnościami w wykształcaniu właściwych postaw moralnych i systemów wartościowania, spadek poziomu życia rodziny oraz częste przypadki nerwic, a nawet psychoz wśród ofiar przemocy.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Istotnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach niniejszego opracowania, na potrzeby przygotowania diagnozy problemów społecznych gminy Kazimierz Biskupi, badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób reprezentujących różne środowiska społeczności lokalnej. W wypełnionych anonimowo ankietach badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

Przedstawiciele środowiska lokalnego zapytano najpierw o największe atuty gminy. Wymieniając je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na dobre położenie geograficzne i komunikacyjne gminy, w centralnej części Polski, w nieznaczącej odległości od autostrady A-2 i większych ośrodków miejskich. Duże znaczenie przywiązywali również do walorów krajobrazowych gminy, doceniając atrakcyjność otoczenia przyrodniczego, a także znaczną ilość terenów inwestycyjnych.

Doceniono dobrze rozwijającą się infrastrukturę, w tym sieć kanalizacyjną w gminie oraz dostępność i wysoki poziom placówek oświatowych i obiektów rekreacyjnych. Ankietowani nie zapomnieli również wspomnieć o istniejących na terenie gminy zabytkach.

Słabe strony gminy

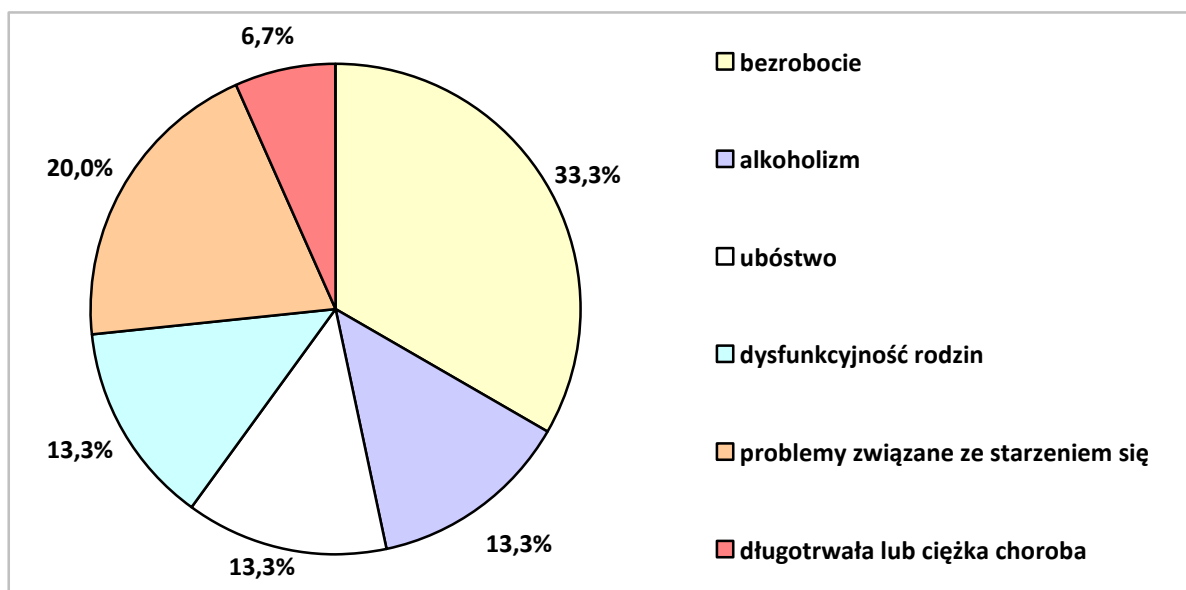
W odpowiedzi na kolejne pytanie, mieszkańcy identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wskazywanym problemem było wysokie i stale rosnące bezrobocie, mające negatywny wpływ na kondycję oraz warunki bytowania i rozwoju społeczności lokalnej.

Inną wymienianą przez badanych słabością gminy był zły stan dróg lokalnych i nie zawsze dobrze działająca oraz niedostosowana do potrzeb komunikacja.

Zwrócono także uwagę na niewystarczającą ofertę zagospodarowania wolnego czasu adresowaną do dzieci i młodzieży w gminie, przejawiającą się między innymi w zbyt małej ilości świetlic organizujących zajęcia dla młodych ludzi z terenów wiejskich.

W następnym pytaniu ankietowanych poproszono o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

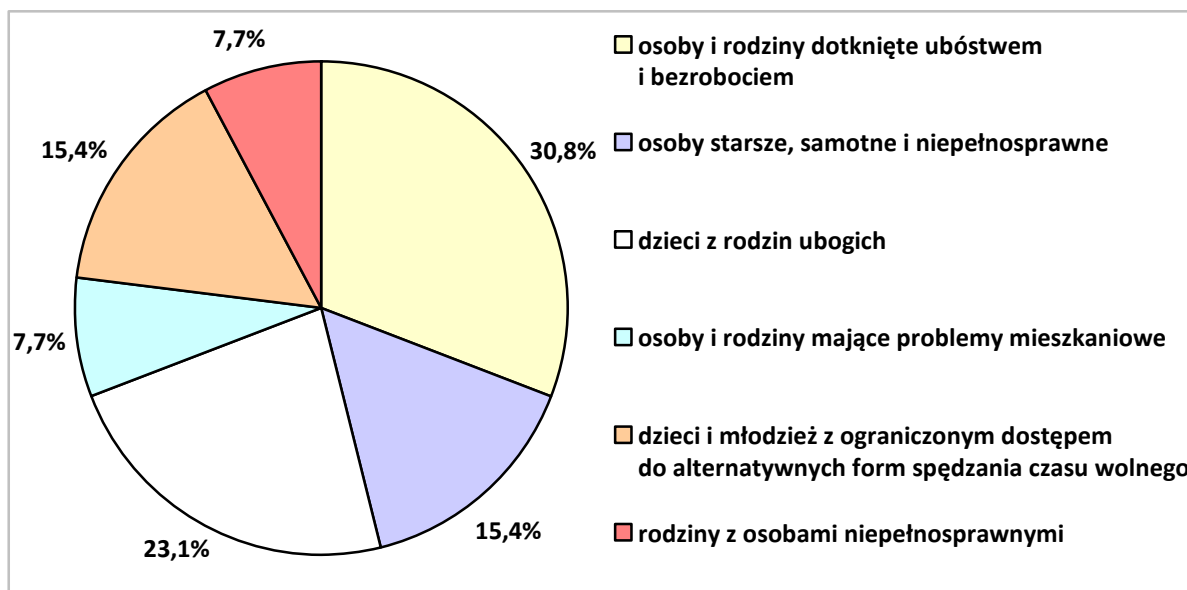

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wśród problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci wymienili przede wszystkim bezrobocie (33,3%) oraz problemy związane ze starzeniem się (20,0%). Wskazano także na alkoholizm (13,3%), ubóstwo (13,3%) i dysfunkcyjność rodzin (13,3%) oraz długotrwałą lub ciężką chorobę (6,7%).

Kolejne pytanie dotyczyło kategorii osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

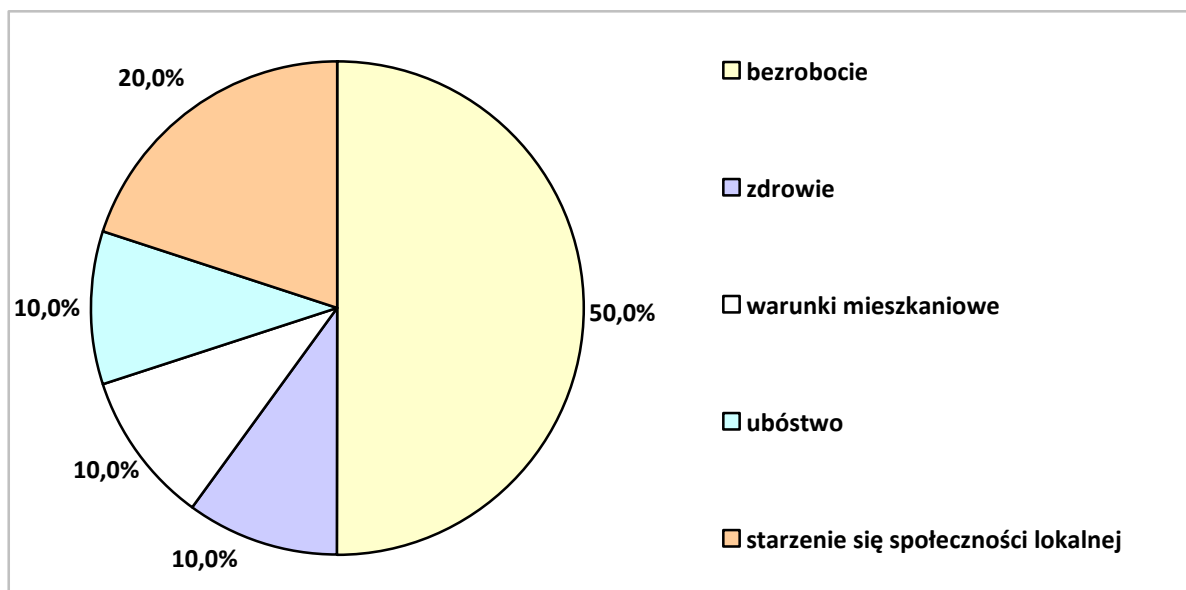

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów (30,8%) stwierdziła, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. Znaczną część badanych stanowili również ci, którzy wskazali na dzieci z rodzin ubogich (23,1%). W dalszej kolejności wymieniono osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (15,4%), dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (15,4%) oraz osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (7,7%) i rodziny z osobami niepełnosprawnymi (7,7%).

W następnym pytaniu ankietowanych poproszono o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (50,0%), starzenie się społeczności lokalnej (20,0%) oraz zdrowie (10,0%), warunki mieszkaniowe (10,0%) i ubóstwo (10,0%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

Do ankietowanych skierowano również pytanie pozwalające im wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. W odpowiedzi na nie, badani skupili się na najpoważniejszym problemie gminy, jakim jest brak zatrudnienia. Największą wagę przywiązywali zatem do przeciwdziałania bezrobociu zarówno poprzez przyczynianie się do powstawania nowych miejsc pracy, ale także poprzez stworzenie dobrych warunków i systemu zachęt dla przedsiębiorców do zakładania nowych firm i zakładów pracy na terenie gminy.

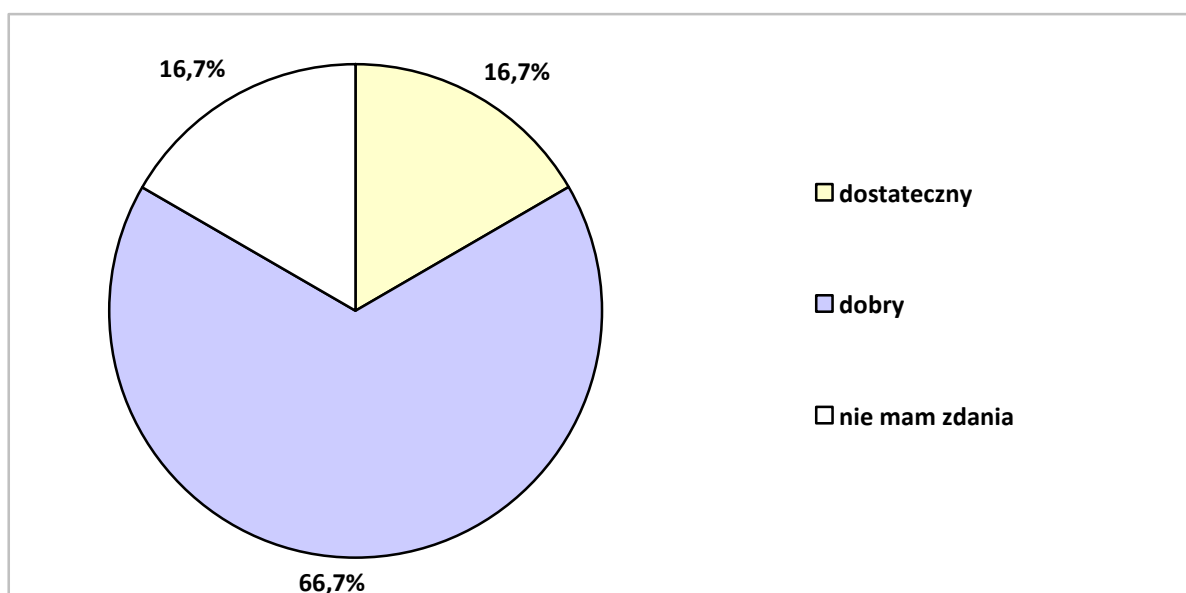
Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci wymieniali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. Zaliczyli do nich przede wszystkim: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy,

Radę Gminy, szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, organizacje działające na rzecz rozwoju gospodarczego, organizacje pozarządowe.

Bardzo istotną część ankiety stanowiły kwestie dotyczące oceny dostępności w gminie placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. W tym kontekście badani wskazywali także deficyty w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

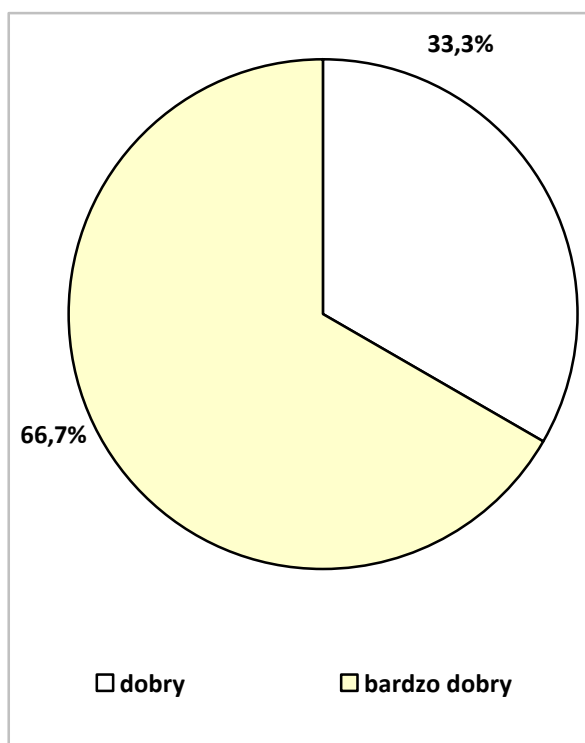

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

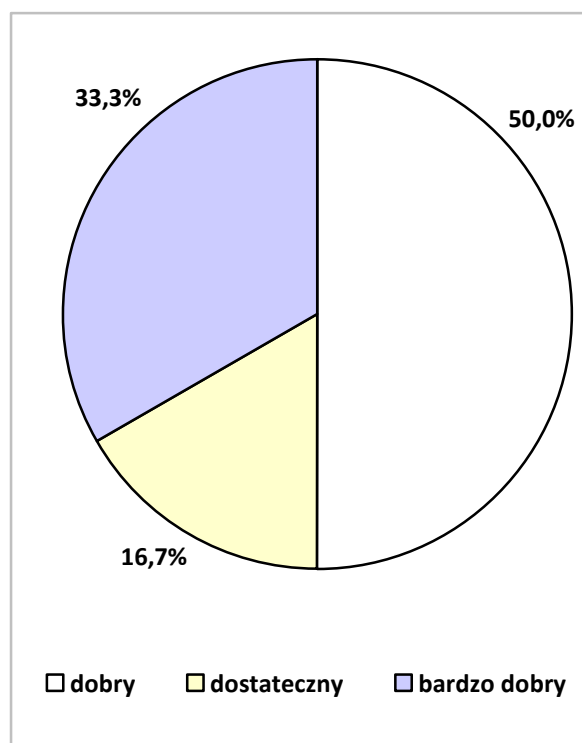
Większość respondentów pozytywnie oceniła dostępność placówek służby zdrowia w gminie. 66,7% z nich uznało ją za dobrą, 16,7% stwierdziło, że jest ona dostateczna. Także 16,7% badanych nie miało w tej sprawie zdania. Żaden z ankietowanych nie uznał, że dostępność placówek służby zdrowia jest bardzo dobra, nikt też nie ocenił jej negatywnie.

Do lekarzy, których w gminie brakuje bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: kardiologa, neurologa, ortopedę i alergologa.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

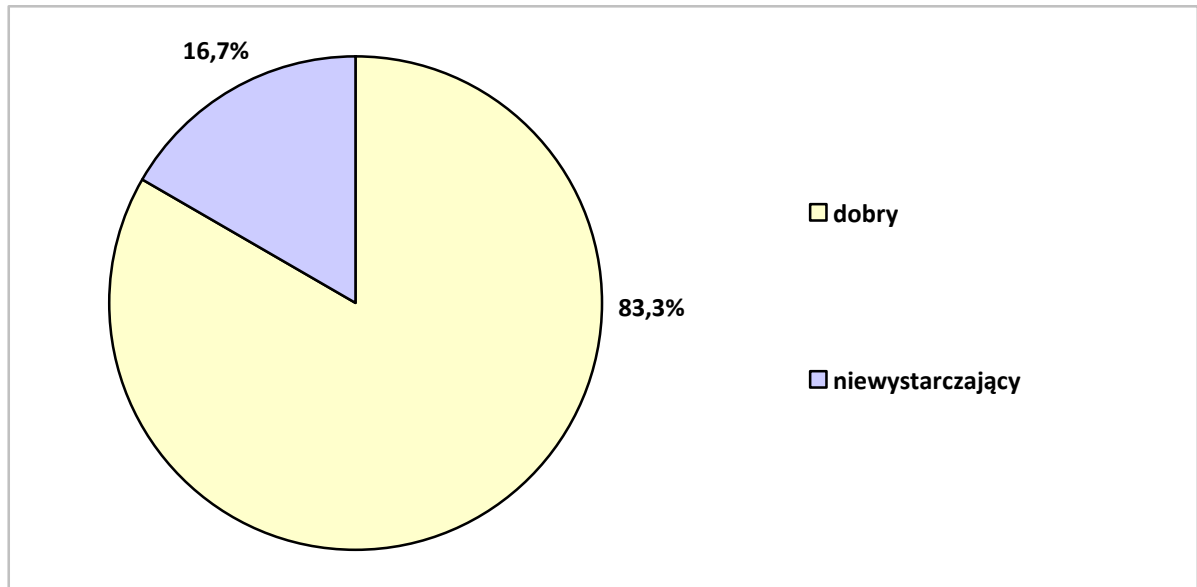

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w gminie dobrze oceniło odpowiednio 33,3% i 50% ankietowanych. Za bardzo dobry uznało go 66,7% i 33,3%. Za dostateczny dostęp do placówek kulturalnych uznało 16,7% respondentów. Nikt nie uznał natomiast, że dostęp do placówek oświatowych w gminie jest dostateczny. Negatywnie dostępności placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w gminie nie ocenił żaden z ankietowanych. Nikt nie stwierdził, że nie ma w tej sprawie zdania.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej świetlice wiejskie oraz inne placówki zapewniające miejsce do ciekawego spędzania wolnego czasu i obcowania z kulturą najmłodszym mieszkańcom.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

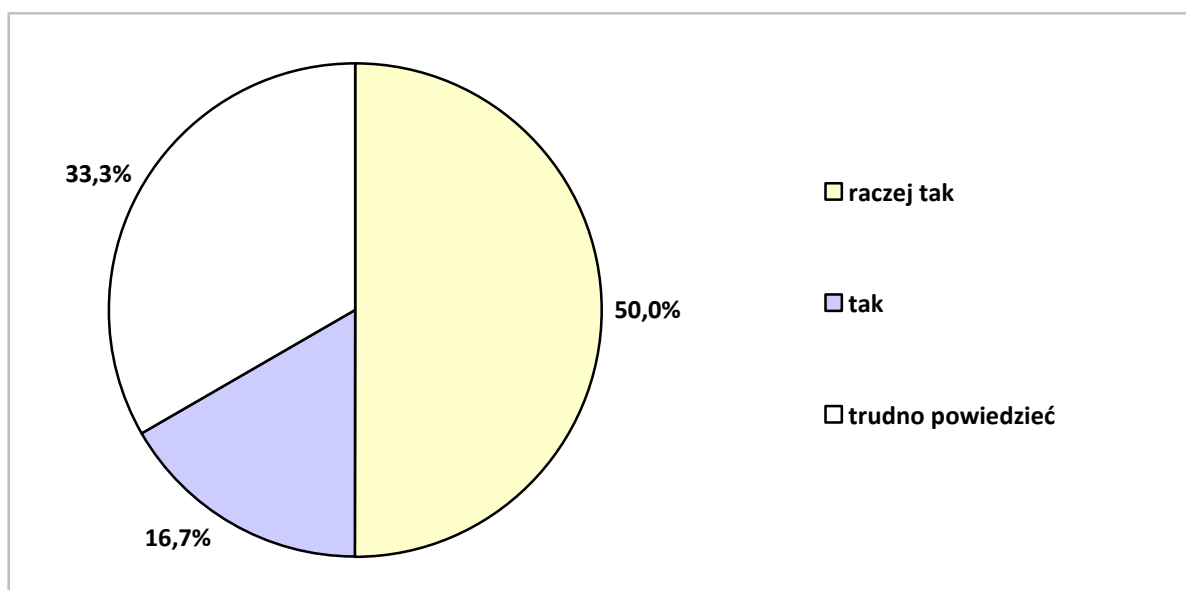
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 83% respondentów dobrze oceniło dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie. Blisko 17% badanych uznało jednak, że jest on niewystarczający, a za bardzo dobry, podobnie jak za dostateczny nie uznał go żaden z ankietowanych. Nikt też nie stwierdził, że nie ma w tej sprawie zdania.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli jej deficyty dające się we znaki, szczególnie poza siedzibą gminy. Uznali, że w małych miejscowościach brakuje ogólnodostępnych boisk, a także dobrze wyposażonych placów zabaw dla dzieci.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Odpowiedzi na to pytanie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (w sumie 66,7%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 33,3% respondentów. Negatywnej opinii nie wyraził żaden z badanych.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2012 roku w gminie Kazimierz Biskupi funkcjonowało 5 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego („Program współpracy Gminy Kazimierz Biskupi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie”) podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych gminy, wsparcia lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji.

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 37. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku

lp.	nazwa i adres organizacji
1.	Aeroklub Koniński, ul. Golińska 12, 62-530 Kazimierz Biskupi
2.	Kazimierskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Pl. Wolności, 62-530 Kazimierz Biskupi
3.	Bractwo Pięciu Świętych Męczenników, ul. Klasztorna 2, 62-530 Kazimierz Biskupi
4.	Zrzeszenie Wielkopolskie Hurtownie Budowlane, ul. Klasztorna 2, 62-530 Kazimierz Biskupi
5.	Między Ludźmi i Jeziorami, ul. Węglewska 11, 62-530 Kazimierz Biskupi

Dane Urzędu Gminy Kazimierz Biskupi.

W 2012 roku w Kazimierzu Biskupim była 1 parafia Kościoła Rzymskokatolickiego p.w. św. Marcina z Tours, 62-530 Kazimierz Biskupi ul. Kościelna 12.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, która jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki;
- inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w gminie wśród kobiet • przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym osób w wieku 45 lat i więcej • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy • prowadzenie działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • nierozpowszechnianie ofert pracy z zagranicy • brak działań wpływających na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach • niewzrastający poziom nielegalnego zatrudnienia • niepostępujące zjawisko ubóstwa • możliwości ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu bezrobocia, w tym wśród osób w wieku 45 lat i więcej • utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet • wzrost liczby osób bezrobotnych wymagających aktywizacji • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • brak nowych inwestorów tworzących miejsca pracy • ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego • prowadzenie działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego • efektywna praca socjalna • prowadzenie analiz potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • wystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

<p>tej formy wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby rodzin dysfunkcyjnych • istnienie warunków do prowadzenia pracy socjalnej • możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy • dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych • dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • wystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • wzrastająca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • dobra dostępność opieki medycznej • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • brak możliwości kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym • wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • mała liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie wśród nauczycieli, rodziców i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień • mała różnorodność działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

<p>uzależnień</p> <ul style="list-style-type: none"> • wystarczający dostęp rodzin dotkniętych problemami uzależnień do pomocy prawnej • tworzenie zespołów interdyscyplinarnych • podejmowanie działań mających na celu kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • wzrost liczby osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych • funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • istnienie • zaprogramowane działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie • niewzrastająca liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • wzrost liczby osób uzależnionych • niewystarczająca ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	slabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu bezdomności • zapobieganie bezdomności oraz prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom bezdomnym schronienia • udzielanie wsparcia osobom bezdomnym przybywającym z innych gmin • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności 	<ul style="list-style-type: none"> • brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • brak działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych • brak działań mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych • posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • wzrastający poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych • wzrastająca liczba osób wychodzących z bezdomności • niewzrastająca liczba osób bezdomnych wymagających schronienia • niewzrastająca liczba osób bezdomnych przybyłych z innych gmin • brak zjawiska minimalizowania problemów osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie problemu bezdomności • ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	slabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • badanie liczebności osób starszych • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • wystarczającą liczbą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • prowadzenie działań umożliwiających osobom starszym kontynuowanie aktywności zawodowej • prowadzenie działań inicjujących w gminie wolontariat na rzecz osób starszych • zapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • niezapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu)

<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań inicjujących w gminie wolontariat na rzecz osób starszych • zapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych • prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • wzrost liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • odpowiedni dostęp osób starszych do małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) • dobra dostępność domów pomocy społecznej • zwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych • odpowiedni poziom życia osób starszych • odpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • niewystępowanie zjawiska migracji osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak w gminie grupy wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • marginalizowanie problemów i potrzeb osób starszych • wzrost liczby osób starszych • mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie.

<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • badanie liczby osób niepełnosprawnych • wystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców gminy akceptacji osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • istnienie bazy rehabilitacyjnej • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • niewzrastająca liczba osób niepełnosprawnych • brak barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • niewzrastająca liczba dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych – postępujące wykluczenie tych osób • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • wrastająca liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników GOPS-u • zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • diagnozowanie problemów społecznych w gminie • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • brak inicjowania powstawania nowych placówek pomocy społecznej • niepozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej

<ul style="list-style-type: none"> • poprawianie jakości obsługi klientów GOPS-u • prowadzenie bazy danych o instytucjach wsparcia i organizacjach pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • inicjowanie wolontariatu • uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych • odpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych • prowadzenie działań zapobiegających wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w ośrodku pomocy społecznej • wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie • posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia • dostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej • odpowiednio dofinansowany system pomocy społecznej • odpowiednia jakość obsługi klientów GOPS-u, • posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej • istnienie organizacji pozarządowych • włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego • popadanie w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej • mała liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

W ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi została przeprowadzona diagnoza, której zakres obejmował kilkanaście zagadnień. Analiza **sytuacji demograficznej** wykazała, że w gminie spada liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta liczba ludności w pozostałych grupach wiekowych. Tendencja

ta, oprócz konieczności zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, wymaga zagwarantowania osobom starszym pomocy materialnej i rzeczowej, dostępu do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

W odniesieniu do **infrastruktury technicznej**, diagnoza pozwoliła stwierdzić, iż jest ona dość dobrze, choć jeszcze nie w pełni, rozwinięta. Wpływ na taki stan rzeczy ma generujący wysokie koszty budowy infrastruktury rozproszony charakter zabudowy miejscowości wiejskich. W latach 2010-2012 zrealizowano w gminie m.in. takie inwestycje, jak: budowa kanalizacji w 12 miejscowościach, budowa stacji wodociągowej w Tokarkach, budowa boiska sportowego w Sokólkach.

Jeśli chodzi o **komunikację** w gminie, dobre połączenia mają mieszkańcy Posady, Wieruszowa, Woli Łaszczowej, Kazimierza Biskupiego, Sokółek, Bielan, Kamienicy i Jaźwina. Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Nieświastów, Bochlewo, Tokarki i Dobrosołowo.

Analiza **sytuacji gospodarczej** gminy wykazała, że w gminie Kazimierz Biskupi, podobnie jak w całym powiecie dominującą rolę w strukturze przemysłowej odgrywają przedsiębiorstwa związane z przemysłem wydobywczym. W gminie daje się zauważyć dynamiczny rozwój sektora prywatnego.

W latach 2010-2012 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy systematycznie rosła. Działy one głównie w takich sekcjach, jak: handel i naprawy, budownictwo oraz działalność profesjonalna i naukowo-techniczna.

Gospodarka ma bezpośredni związek z sytuacją na **rynku pracy**. Jej analiza wykazała, że na koniec 2012 roku liczba osób bezrobotnych w gminie zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego (wśród nich większość stanowiły kobiety). Najczęściej bez zatrudnienia pozostawały osoby młode z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy, oraz osoby mające za sobą kilkanaście i więcej lat pracy, którym z kolei powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Co się tyczy **zasobów i warunków mieszkaniowych**, w latach 2010-2012 liczba mieszkań w gminie Kazimierz Biskupi wahała się. Niepokój budziła również znikoma spadek liczba nowo oddanych mieszkań. W analizowanym okresie zwiększała się liczba rodzin, które nie mogąc pokryć całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywały dodatek mieszkaniowy.

Problemem związanym ze złą polityką mieszkaniową i deficytem mieszkań jest niekiedy eksmisja. Może ona prowadzić do **bezdomności**, która – jak wykazała diagnoza – nie urasta jeszcze w gminie Kazimierz Biskupi do rangi problemu społecznego, ale wykazuje tendencję wzrostową.

Analiza **zasobów edukacyjnych** gminy pozwoliła stwierdzić, iż na jej terenie funkcjonuje 9 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 4 przedszkola, 4 szkoły podstawowe i 1 szkoła gimnazjalna. Jeśli chodzi o **instytucje kultury**, działalność w gminie prowadzą: Gminny Ośrodek Kultury w Kazimierzu Biskupim oraz Biblioteka Publiczna.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie jest dobrze rozwinięta. Składają się na nią m.in. takie obiekty, jak: stadion z 2 boiskami i zapleczem socjalno-szatniowym, pełnowymiarowa hala widowiskowo-sportowa, strzelnica i boisko wielofunkcyjne „Orlik”.

Jeśli chodzi o **walory turystyczne** gminy, posiada ona w swojej ofercie dobrze przygotowane piesze i rowerowe trasy dla turystów, pozwalające podziwiać piękno miejscowej przyrody i zabytki regionu.

Na **infrastrukturę zdrowotną** gminy składa się 6 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, 4 prywatne praktyki lekarskie oraz 5 aptek i punktów aptecznych. Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dzieci i młodzieży są: zniekształcenia kręgosłupa, zaburzenia refrakcji i akomodacji oka oraz otyłość. Dorosła populacja gminy najczęściej zmagają się natomiast z chorobami układu krążenia, cukrzycą i chorobami tarczycy.

Analiza **sytuacji dziecka** w gminie wykazała, że problemami, które najczęściej dotykają dzieci, młodzież i ich rodziny, są dysfunkcje występujące w domu (odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, nadużywania przez nich alkoholu i przemocy domowej), zjawisko ubożenia rodzin, duża liczba rozbitych rodzin i rodziców samotnie wychowujących dzieci. Z kolei analiza potrzeb dzieci i młodzieży wykazała konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zwiększenia dostępu do pomocy pedagoga, psychologa i logopedy, rozszerzenia wsparcia w postaci dożywiania oraz organizowania terapii zajęciowej dla dzieci i młodzieży z objawami niedostosowania społecznego.

Jeśli chodzi o stan **bezpieczeństwa publicznego**, w 2012 roku najczęściej dochodziło w gminie do przestępstw kryminalnych. Dominowały przestępstwa przeciwko mieniu i zdrowiu, głównie kradzieże cudzej rzeczy i kradzieże z włamaniem. Wśród sprawców przestępstw największą grupę stanowiły osoby w wieku 21-30 lat. W gronie osób, które dopuściły się przestępstw, odnotowano także 4 nieletnich w wieku 13-16 lat.

Szeroko rozumianą **pomoc społeczną** w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, którego kadre w 2012 roku stanowiło 17 osób. Na 1 pracownika socjalnego przypadało 2 814 mieszkańców, co oznacza, że wskaźnik zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, nie był spełniony. W wykonywaniu zadań GOPS współdziałał z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012 ulegała wahaniom, podobnie jak udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy. Największą grupę w ich gronie stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Sporą grupę wśród beneficjentów wsparcia świadczonego przez GOPS stanowiły też pobierające rentę osoby starsze i schorowane. Diagnozę tę potwierdziły dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej; w latach 2010-2012 najczęstszą przyczyną było bezrobocie, w dalszej kolejności długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm i potrzeba ochrony macierzyństwa.

Poza wsparciem ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z oferty Zakłady Aktywności Zawodowej oraz działających w Koninie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Banku Żywności.

Analiza **sytuacji osób niepełnosprawnych** pozwoliła stwierdzić, że w gminie w 2002 roku mieszkało 970 osób niepełnosprawnych (444 mężczyzn i 526 kobiet). Ich udział w ogóle mieszkańców gminy nie był zbyt wysoki i wynosił 9,8%.

Diagnoza **problemów uzależnień i przemocy w rodzinie** pokazała, że ich rozmiar wyłaniający się z danych statystycznych może się różnić od faktycznego stanu. Świadczą o tym odczucia mieszkańców, którzy w badaniach ankietowych i monitoringowych często zaliczali te zjawiska do najpoważniejszych problemów społecznych w gminie.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych w latach 2010-2012 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ulegała wahaniom, podobnie, jak liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie oraz liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W ramach swojej działalności GKRPA

odbywała rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu. W latach 2010-2012 liczba osób objętych takimi rozmowami zmieniała się. W rozpatrywanym okresie Komisja nie wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2010-2012 GKRPA kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, nie skierowała żadnej osoby na terapię, nie złożyła również w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie żadnego zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok GKRPA ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełniły Posterunek Policji oraz takie jednostki i grupy wsparcia, jak: Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punkt Konsultacyjny i świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy.

Badania ankietowe w środowisku lokalnym wykazały, że za największe atuty gminy mieszkańcy uważają dobre położenie geograficzne i komunikacyjne, w nieznaczej odległości od dużych miast i Autostrady A-2, oraz walory krajobrazowe. Podkreślają również dobrze rozwijającą się infrastrukturę, w tym kanalizację, odpowiedni poziom placówek oświatowych, obiekty sportowo-rekreacyjne.

Najczęściej wymienianymi przez mieszkańców słabościami były: duże bezrobocie, generujące liczne problemy społeczne, zły stan dróg lokalnych, deficyty w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej.

Do problemów najczęściej występujących w gminie, mieszkańcy zaliczyli bezrobocie i problemy związane ze starzeniem się, a na kolejnych miejscach ubóstwo, dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego i alkoholizm. Jednocześnie stwierdzili, że grupami, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem oraz dzieci z rodzin ubogich, a oferta świadczonej pomocy jest najmniej zadowalająca w takich obszarach, jak: bezrobocie, starzenie się społeczności lokalnej oraz zdrowie.

Zdaniem mieszkańców, działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi, powinny przede wszystkim skupić się na przeciwdziałaniu bezrobociu, pomocy osobom pozostającym bez zatrudnienia oraz stworzeniu warunków do powstawania zakładów pracy w gminie.

Analiza **sektora pozarządowego** w gminie pozwoliła stwierdzić, iż w 2012 roku obejmował on 5 organizacji. Samorząd gminy podejmował z nimi współpracę, która

przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych gminy, wsparcia lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji.

Dokonana z udziałem przedstawicieli samorządu gminy **analiza SWOT** umożliwiła identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, pomagając jednocześnie usystematyzować zgromadzoną dotychczas wiedzę.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy Kazimierz Biskupi na lata 2014-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi na lata 2014-2020, jest następująca:

**Kazimierz Biskupi zintegrowaną społecznie gminą,
zaspokajającą potrzeby swoich mieszkańców oraz
stwarzającą im możliwości rozwoju**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Wśród tych ostatnich pogrubioną czcionką oznaczono te, które mają charakter priorytetowy.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
4. Pozyskiwanie inwestorów oraz wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości.
5. Wspierania rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, np. spółdzielni socjalnych.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
7. Wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych o zasięgu ponadgminnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej; podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie jadłodajni.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.

6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
8. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
3. Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych.
4. Zapewnianie osobom bezdomnym schronienia – podjęcie działań w kierunku stworzenia w gminie miejsc noclegowych.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Koninie, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska poza gminą, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności.
- liczba nowych inwestorów,
- liczba nowych podmiotów gospodarczych, w tym liczba nowych małych i średnich przedsiębiorstw,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba osób korzystających z jadłodajni,
- liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych.
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby osób bezrobotnych,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,

- wzrostu liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych,
- zwiększenia możliwości uzyskania mieszkania przez osoby o niskim statusie materialnym,
- poprawy dostępności i jakości usług świadczonych osobom bezdomnym.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.:

1. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.
2. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
3. Zatrudnianie asystentów rodziny.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
6. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, tworzenie świetlic i klubów młodzieżowych, organizowanie wypoczynku.
7. Zapewnienie w gminie opieki dzieciom do lat 3 oraz zwiększenie dostępności placówek przedszkolnych.
8. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
9. Opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.
10. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koninie, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, placówki służby zdrowia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, kościoły.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba dzieci i młodzieży objętych alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego,
- liczba dzieci z nich korzystających ze świetlicy.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.
3. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, podjęcie działań w kierunku utworzenia klubu seniora.
5. Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego w gminie.
6. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.
8. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koninie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z oferty klubu seniora,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba wolontariuszy.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,

- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zwiększenia liczby osób usprawionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 4.:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
3. Podjęcie działań w kierunku zwiększenia dostępności specjalistycznej opieki medycznej w gminie.
4. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
5. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Poszerzenie oferty funkcjonującego w gminie punktu konsultacyjnego.
5. Tworzenie w gminie grup samopomocowych, np. AA.
6. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Zintensyfikowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.
8. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawierają stanowiące załącznik do strategii gminne programy:

- **profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,**
- **przeciwdziałania narkomanii,**
- **przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.**

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki służby zdrowia, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,

- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba osób objętych wsparciem w ramach punktu konsultacyjnego,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia,
- poprawy stanu zdrowia mieszkańców,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 5.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
4. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki ponadgimnazjalne w powiecie, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- liczba dzieci i młodzieży dowożonych do szkół,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 6.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.
3. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.

1. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z zapisami ustawy o pomocy społecznej.
2. Doksztalcanie kadry pomocy społecznej.
3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
4. Zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.
5. Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.
6. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym).
7. Wspieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.
8. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba pracowników socjalnych,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba nowo powstałych jednostek pomocy społecznej,
- liczba inicjatyw społecznych,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba pracowników socjalnych,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba nowo powstałych jednostek pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba opracowanych projektów,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,

- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z sektorem pozarządowym.

Tabela 38. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020

szacunkowa wielkość wydatków (w tys. złotych) w latach:						
2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
5575,216	5775,216	5975,216	6175,216	6375,216	6575,216	6775,216

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi na lata 2014-2020 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Wójta Gminy, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Wójta Gminy.

Zespół oceniający strategię będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie przekaże Wójtowi Gminy i Radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

3.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program współpracy Gminy Kazimierz Biskupi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierz Biskupi na lata 2014-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2012

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2010-2012

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2012 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2010-2012

Tabela 12. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2010-2012

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 14. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2010/2012

Tabela 15. Placówki kulturalne w gminie w 2012 roku

Tabela 16. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych

Tabela 17. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół gimnazjalnych

Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2012 roku

Tabela 19. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2012 roku

Tabela 20. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2012 roku

Tabela 21. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2012 roku

Tabela 22. Przestępstwa popełnione w gminie w 2012 roku

Tabela 23. Sprawcy przestępstw popełnionych w gminie w 2012 roku według wieku

Tabela 24. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

Tabela 25. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

Tabela 26. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

Tabela 27. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

Tabela 28. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 roku

Tabela 29. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

Tabela 30. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2010-2012

Tabela 31. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2012 roku

Tabela 32. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 33. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 34. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 35. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

Tabela 36. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

Tabela 37. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku

Tabela 38. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?